

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33326
Nom	Psicologia de les addiccions
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1319 - Grau de Psicologia	Facultat de Psicologia i Logopèdia	4	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1319 - Grau de Psicologia	25 - Psicología de las Adicciones	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
CHOLIZ MONTAÑES, MARIANO JESUS	300 - Psicologia Bàsica
CORTES TOMAS, MARIA TERESA	300 - Psicologia Bàsica

RESUM

L'assignatura Psicologia de l'Addicció consta d'un total de 4,5 crèdits teòrico-pràctics. És una assignatura optativa quadrimestral que s'imparteix en quart curs del Grau de Psicologia i forma part de l'agrupació de matèries denominada 'Psicologia Clínica i de la Salut'.

L'objectiu general de la mateixa és proporcionar a l'alumnat coneixements tècnics sobre els processos psicològics bàsics implicats en el desenrotllament del procés addictiu, fent referència als procediments i tècniques utilitzades en la prevenció i intervenció psicològica. Concretament, es proporciona als/a les estudiants esquemes bàsics dels processos d'adquisició i canvi cognitiu-conductual del procés addictiu, tant el referit al consum d'una substància (drogodependències) com al de qualsevol conducta addictiva.

L'assignatura inclou la comprensió i fonamentació teòrica del procés addictiu, des del seu inici fins a la pèrdua completa del control sobre la conducta. A més afavoreix la possible intervenció futura dels/de les estudiants, al dotar-los de recursos metodològics i d'intervenció per a interpretar, comprendre i intervenir sobre el funcionament psicològic d'un/una addicte/a.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

1319 - Grau de Psicologia

- Saber analitzar necessitats i demandes dels destinataris de la funció en diferents contextos
- Ser capaç d'identificar problemes i necessitats grupals i intergrupals
- Ser capaç de definir els objectius i elaborar el pla bàsic de la intervenció en funció del seu propòsit (prevenció, tractament, rehabilitació, inserció, acompanyament...)
- Saber triar les tècniques d'intervenció psicològica adequades per a aconseguir els objectius
- Ser capaç d'utilitzar estratègies i tècniques per a involucrar en la intervenció els destinataris
- Ser capaç d'elaborar informes orals i escrits.
- Conèixer les obligacions deontològiques de la psicologia i ajustar-s'hi
- Promoure i incidir en la salut, qualitat de vida i benestar dels individus, grups, comunitats i organitzacions.
- Conèixer els diferents camps d'aplicació de la psicologia i tenir els coneixements necessaris per a incidir i promoure la qualitat de vida en els individus, grups, comunitats i organitzacions implicats en qualsevol procés addictiu.
- Ser capaç de descriure i mesurar variables (actituds, nivell de preparació al canvi, etc.) i processos cognitius, emocionals i conductuals relacionats amb els processos addictius.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Avaluar els diferents tipus d'addicció.
- Avaluar els processos psicològics implicats en l'adquisició i manteniment d'una conducta addictiva.

- Disseny de programes d'intervenció i de manteniment del canvi d'un procés addictiu mitjançant el maneig d'aspectes motivacionals, generalització, estats emocionals, *craving*, processos d'aprenentatge, etc.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Concepte daddicció: dificultats en la seua delimitació. Avaluació dels diferents tipus daddicció. El cicle addictiu.

Descripció i anàlisi de la complexitat del procés addictiu.
Identificar les noves substàncies i conductes addictives.
Classificacions diagnòstiques.

2. Processos psicològics implicats en ladquisició i manteniment duna conducta addictiva. Nous patrons de consum i dependències.

Procés d'adquisició de la conducta addictiva.
Procés de manteniment de la conducta addictiva.

3. El canvi dins dun procés addictiu (fonamentat en levidència empírica): maneig daspectes motivacionals, generalització, estats emocionals, craving, procesos daprenentatge.

Intervenció motivacional en el procés addictiu.
Prevenió universal, selectiva i indicada.
Protocols específics d'intervenció en les diferents substàncies i conductes addictives.

4. Processos de manteniment del canvi: abandó terapèutic i prevenció de recaigudes.

Estratègies de consolidació del canvi del procés addictiu.
Programes d'intervenció en recaigudes.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	45,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	4,00	0
Elaboració de treballs en grup	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	30,00	0
Preparació de classes de teoria	7,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	6,50	0
TOTAL	112,50	

METODOLOGIA DOCENT

Metodologia activa i participativa, integrant diferents metodologies instruccionals de cara a potenciar l'aprenentatge significatiu dels coneixements implicats i el desenvolupament de les competències de la matèria.

Les tècniques instruccionals bàsiques són (1) Exposicions i presentacions dels continguts de la matèria, (2) Realització d'activitats de caràcter pràctic (estudi de casos, debat i anàlisi de textos), (3) Tutories grupals programades, (4) Preparació de treballs de forma autònoma, elaboració i presentació d'informes de les pràctiques realitzades a l'aula (individuals i en grup), (5) Avaluació formativa i sumativa

AVALUACIÓ**SISTEMES D'AVALUACIÓ**

ES1. Valoració de continguts teòrics i pràctics mitjançant proves escrites.

ES2. Presentació oral o escrita d'informes, treballs individuals o en grup, casos clínics, resolució de problemes i maneig de proves diagnòstiques.

ES3. Participació activa en les activitats de classe, seminaris i tallers i motivació per la qualitat dels resultats de l'aprenentatge.

- No s'estableixen diferències en el model de qualificació entre la primera i la segona convocatòria.

Requisits mínims: Per a superar l'assignatura, és necessari assolir un domini mínim del 50% en cadascun dels apartats d'avaluació.

- Superar la prova individual final.
- Entregar almenys la mitat dels informes obligatoris indicats pel professorat.
- Tenir entregades les activitats desenvolupades en classe.

Examen

Es realitzarà una prova final que inclourà preguntes objectives i curtes, que cobriran tota la matèria treballada, tant en les activitats presencials com en les no presencials. Este examen suposarà el 70% de la qualificació total.

Concretament, es plantejarà un examen amb preguntes de triple alternativa de resposta sobre continguts teòrics i una part amb preguntes curtes. El requisit mínim per a aprovar l'assignatura és obtindre un 3,5 en la prova total (un mínim de 1,75 en l'examen tipus test i un mínim de 1,75 en la prova de desenvolupament).

Informes i activitats al llarg del curs

El valor dels informes equival al 10% de la qualificació final, de manera que es podrà obtindre una qualificació que oscil·la entre 0 i 1 punt, en funció de la qualitat dels mateixos. És requisit imprescindible entregar, com a mínim, un dels informes.

En les diferents sessions es realitzaran una sèrie d'activitats que consistiran en exercicis, revisions, comentaris, valoracions, activitats, etc. L'entrega i participació en les activitats que determine el professorat tindrà una puntuació màxima de 2 punts (20% de la puntuació total de l'assignatura). La meitat d'aquesta part (un 10% de la qualificació) seran activitats no recuperables en cas de no haver participat activament en classe, el dia en què es van fer. La nota obtinguda en primera convocatòria es mantindrà per a la segona convocatòria.

Per a poder superar aquesta part de l'assignatura, ha d'obtindre's un mínim de 1,5 punts dels 3 punts possibles. Qui no arribe a aquest mínim en primera convocatòria, per no superar o per no disposar de suficients activitats lliurables (pràctiques, informes...), haurà de presentar totes les activitats proposades recuperables a l'aula virtual per a la segona convocatòria.

Quant a la distribució del pes de les diferents parts en què consta l'avaluació (examen, activitats pràctiques i informe), no hi ha diferències entre la primera i segona convocatòria.

ADVERTIMENT

La còpia o el plagi manifest de qualsevol tasca que forme part de l'avaluació comporta la impossibilitat de superar l'assignatura, i pot suposar el sotmetiment immediat als procediments disciplinaris oportuns.

Cal tenir en compte que, d'acord amb l'article 13. d) de l'Estatut de l'estudiant universitari (RD 1791/2010, de 30 de desembre), és deure de l'estudiant abstenir-se d'utilitzar, o de cooperar en la utilització, de procediments fraudulents en les proves d'avaluació, en els treballs que es realitzen o en documents oficials de la universitat.

Davant pràctiques fraudulentes es procedirà segons allò establert pel Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentes a la Universitat de València (ACGUV 123/2020):
<https://www.uv.es/sgeneral/Protocols/C83.pdf>

En horari de tutoria, el professor o professora pot requerir entrevistes individuals o en grup amb la finalitat de verificar el grau de participació i d'assoliment en els objectius fixats per a qualsevol tasca desenvolupada. El fet de no acceptar aquesta verificació comporta no superar la tasca o activitat en qüestió.

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

L'avaluació de l'assignatura i la impugnació de la qualificació obtinguda estan sotmeses a allò que disposa el Reglament d'Avaluació i Qualificació de la Universitat de València per a títols de Grau i Màster (ACGUV 108/2017 de 30 de maig de 2017).

http://www.uv.es/graus/normatives/2017_108_reglament_avaluacio_qualificacio.pdf

Segons aquesta norma, la nota s'ha d'anotar en expressió numèrica de 0 a 10 amb un decimal, i s'ha d'ajustar a l'escala de qualificació següent:

- De 0 a 4,9: suspens.
- De 5 a 6,9: aprovat.
- De 7 a 8,9: notable.
- De 9 a 10: excel·lent o excel·lent matrícula d'honor.

Només se sumen els diferents apartats que preveu l'avaluació quan s'hagen superat els requisits mínims establerts per a cadascun d'ells. Si l'estudiant ha obtingut 3.5 punts o més en la prova individual final, la nota final serà el resultat de sumar la nota obtinguda en aquesta prova i les activitats d'avaluació continua. Si ha obtingut menys de 3.5 en la prova individual final, la nota final serà igual a la nota de la prova individual final.

En l'acta de l'assignatura s'ha de fer constar la qualificació obtinguda en *primera convocatòria* d'acord amb les regles següents:

- Si no hi ha qualificació de l'apartat d'avaluació amb major ponderació, la qualificació és NO PRESENTAT, amb independència de la resta.
- Si hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació amb major ponderació, i aquest no assoleix els requisits mínims, s'hi fa constar SUSPENS i nota numèrica en base 10 de la qualificació d'aquest apartat.
- Si hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació amb major ponderació, i aquest supera els requisits mínims establerts, però no s'assoleixen aquests requisits en algun dels restants apartats, s'hi fa constar SUSPENS i nota numèrica en base 10 de la qualificació de l'apartat pel qual no supera l'assignatura.
- Les matrícules es concediran a les dues millors qualificacions amb excel·lent. En cas d'empat en la nota de l'examen i de les activitats, es durà a terme una prova oral o escrita per a desempatar.

En *segona convocatòria*, s'ha de procedir d'acord amb les regles següents:

- Només pot haver-hi l'opció NO PRESENTAT, quan l'estudiant/a no s'haja presentat a més d'un dels apartats d'avaluació, inclòs entre aquests el de major ponderació.
- Si hi ha qualificacions en tots els apartats d'avaluació, però no s'assoleixen els requisits mínims en algun d'aquests apartats, hi ha de constar SUSPENS i la nota en base 10 corresponent a l'apartat que no s'ha superat. Si és el cas de més d'un apartat no superat, hi ha de constar la màxima nota dins del suspens en base 10.
- Si no se supera algun dels requisits mínims i falta un apartat d'avaluació, s'hi fa constar SUSPENS i la nota numèrica en base 10 de la qualificació de l'apartat no superat.
- Si se superen dos apartats d'avaluació, i n'hi ha un tercer en el qual no s'han presentat evidències d'avaluació, s'hi fa constar SUSPENS i, com a qualificació, la mitjana de puntuacions, de les quals la part no presentada és 0,0 (màxim possible 4,9).
- Si se supera la prova de major ponderació, però falten evidències en algun dels apartats restants, s'hi fa fer constar SUSPENS. Se sumen les parts i: a) si la suma és inferior a 5, s'hi fa constar aquest resultat; b) si la suma és superior a 5, s'hi fa constar 4,9.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Pereiro, C. y Fernández, J.J. (2018). Guía de adicciones para especialistas en formación. Soidrogalcohol
Cap 3: Florez, G., Balcells, M., Uzal, C., Domínguez, I. y Balseiro, E. Alcohol, 77-114.
Cap 4: Fernández, A., Quiroga, C., López, E. y Pereiro, C. Tabaco. 115-152.
Cap 5. Nava, P., Nives, M., Álvarez, S. y Arias, F. Cannabis, 153-172.
Cap 6. Molins, S., Hernández, L., Delgado, E. y Ochoa, E. Cocaína, 173-198.
Cap 7. Fernández, J., Frías, D. y Gomes, S. Opiáceos, 199-240.

Cap 12. Cortés, M.T., Fernández, S., García, B., Martínez, V. y Sierra, R. Intervenciones psicológicas basadas en la evidencia en trastornos adictivos, 389-438.

- Chóliz, M. (2008). Adicción al Juego de Azar. Buenos Aires: Elaleph
- Chóliz, M. y Herdoiza, P. (2020). Adicciones comportamentales. En Belloch, A., Sandín, B. y Ramos, F. (Eds.). Manual de Psicopatología. Madrid: McGrawHill (pp. 513-540)

Complementàries

- Becoña, E. y Cortés, M.T. (2008). Guía clínica de intervención psicológica en adicciones. Guías Clínicas Socidrogalcohol basadas en la Evidencia Científica. Barcelona: Socidrogalcohol-PNSD
- Becoña, E. y Cortés, M.T. (2011). Manual de adicciones para psicólogos especialistas en psicología clínica en formación. Barcelona: Socidrogalcohol-PNSD.
- Bowen, S., Chawla, N. y Marlatt, GA (2013). Prevención de recaídas en conductas adictivas basadas en Mindfulness. Guía Clínica. Bilbao: Desclée de Brouwer.
- Chóliz, M. y Marco, C. (2012). Adicción a Internet y redes sociales. Madrid: Alianza Editorial.
- Chóliz, M. y Marcos, M. (2018). Cuando jugar es un problema. Valencia: Psylicom
- Cortés, M.T. i Mayor, L. (2001). Psicologia de l'addicció. Servei de Normalització Llingüística. Universitat de València
- Cortés, M.T. y Pascual, F. (2005). Incumplimiento de propósitos en drogodependencias. Barcelona: Random House Mondadori, SA.